

החברה לישראל הפסידה רק כסף פיקטיבי *

מעבירים את הפיקדונות על שמות חברות ואדוציות

* איש המוסד הזהיר את הממשלה בפני רוזנבאום

* ספיר ידע על ההתמוטטות והעלים אותה מרבינוביץ

טיבור רוזנבאום

(המשך מעמוד 25)

לא יצאה לפועל, בגלל פירסומי גייץ על קשרי רוזנבאום והפסע המאורגן בי ארצות-הברית. כעבור זמן, כנס מישפחתי של הרוטשילדים, תקף אדמונד את גיימס, על שהוא נכנס עסקים עם הבנק של רוזנבאום. העובד כל הזמן עם אדמונד, הברון האנגלי השיב כי לעולם לא יעשה עסקים עם אדמונד, והעליבו קשות. אם נוסף לכך כי בחודש האחרון עזבו כמה מפקידים גדולים את הבנק של רוטשילד בשווייץ, בנק פריווה, בטענה כי הפסדי החברה לישראל שהברון עומד בראשה אינם המלצה לבנק שלו, הרי שזעמו של אדמונד מובן.

אולם אם גם לא היה הברון אדמונד מגיש את התלונה הפלילית נגד רוזנבאום על תוצאת כספי החברה לישראל והפקדתו בחברות ואדוציות כושלות, היה החוק משיג את רוזנבאום. שכן ברוב יאוש עשה בשנים האחרונות מעשים שלא ייעשו בשווייץ. הוא ואנשיו שיכנעו מפקידים כי בנק שלו כי כדאי להם יתרו להעביר את הפקדונות לחברת הוואדוציות. זאת כיוון שעל הכנסות ריבית בשווייץ יש להשלם 30% מס-הכנסה ניכוי במקור, ואילו על חברות הוואדוציות ספורות מס זה. נוסף לכך הציע ריבית גבוהה יותר ב-1.5% עד 2% לסיקדון בחברה ואדוציות. רוזנבאום ואנשיו לא אמרו למפקידים כי מדובר בחברות ללא מאזנים, שהן בקשיים כספיים. פערות כאלו, שנעשו בתוך כתי די הבנק עצמו, מהוות בשווייץ עבירות חמורות ביותר, שכן הן (א) חונאת מפייה-הכנסה ו(ב) שוכי נוע לקוח להפקיד כסף בחברה כזו שות.

שוחחתי עם מפקיד מסויים, שהיו לו 400 אלף פרנק בבנק, והוא שוחח עם סגנו של רוזנבאום בלישכת-המנכ"ל המהולל בקומת השביעית של הבנק. הסמנכ"ל רשם כמו ידו הוראה לבנק להעביר את הפיקדון לכות החברה הוואדוצית אינטר-נשויל קרדיט טראסט, והלקוח חתם על ההוראה. עתה מתגלה כי לחברה זו הפסד של המישה מיליון דולר לפחות. ברגע שלקוח זה, וכמהו רבים, תלוננו במישר טרתי, יהיה רוזנבאום אבוד. כל מי שעיניו בראשו ידע כי הבנק צועד לעבר סגירה. הוא לא התקבל לחבר איגוד הבנקאים בשווייץ, והסניף שלו בלונדון לא קיבל רשיון לסחור בי מועצת זר. לפני כמה שנים התפטר חבר מועצת המנהלים של הבנק, עוררה-הדין שרל אנדרי גונוד. גונוד, מרצה לחוק בי אוניברסיטת ז'נבה, לא הסכים לדרכי ג'נהול הבנק, ואחרי התפטרותו סיפר לרבים בעיר את דעתו. עובדה היא כי קשה למצוא תושבי ז'נבה שהיו להם פיקדונות בבנק של רוזנבאום. הם ידעו עם מי יש להם עסק.

רומא, ליבריה, אי.או.אס.

אנשי בנקים בשווייץ סבורים כי יש להם תשובה לשאלה להיכן זרמו כי 150 מיליון דולר, החסרים עתה לקבוצת החברות הוואדוציות של רוזנבאום. חלק הארי מכספים אלו — 70 מיליון דולר — נקבלו בחרינה ריאל, חילות בתיסבוקה, מישפחת המלוכה האיטלקית, שגרמה לי סגירת בנק ז'יגמן בבאלו ולתפסידם כבי דים גם לסר ויגמונד ואברוד. רוזנבאום נכנס להרפתקה קרקעית זו לפני כ-15 שנה, ומאו השקיע השקעות חוזרות ונישנות, שצברו ריבית גבוהה. עוד כ-20 מיליון דולר הכניס להרפתקת המלון ליד גמליה-העופה של רומא. ממלון זה כימעט ונחלץ לפני שנתיים, עת מכרו לקרובו, ויליאם שטרן האנגלי, אולם שטרן

פשט את הרגל לפני שהספיק לשלם תמורת הרכישה, וברגעים האחרונים ממש הסדירו ביניהם מכירה חזרה של המלון לרוזנבאום כדי שיוכל להציגו כנכס במאזניו. בניית מלון זה לא נסתיימה עד היום, ורק השלד שלו עומד.

יתרת הסכום נצברה מריבית שהוא משלם כל השנים על הכספים שהוא מגייס. רוזנבאום אינו בנקאי, ואינו יודע לקרוא מאזן. עבור כל הקניות שקנה שילם ביוקר רב, כמו למשל, עבור סניף בנק סוויס-ישראל בציריך, שהפכו לסניף שלו. תמיד הציע ריבית גבוהה יותר מאשר הציעו בנקים אחרים, ותמיד סמך על קשריו הטובים עם ראשי המשק הישראלי שלא יתנו לו ליפול.

כאשר הקים את הבנק, בכספי הקומיס יונים של השילומים של איש מישלחת השילומים יחזקאל דגן, יחד עם ברון צרפתי שמכר לו לאחר-מכן את חלקו, היה עיסוקו העיקרי מכירת סטרות של הסוכנות. זה מובן לאור קשריו הטובים עם יצחק רפאל, וכן עם מי שמלווהו בבנק לכל האורך, ד"ר שמאל שפט, שהיה ראש מחלקת העלייה של הסוכנות בשווייץ.

ב-1962 יצר רוזנבאום את קשריו עם ליבריה באמצעות ז'נט סלומון, נציגת חבר-התהמירה א.א.א.א. של ברני קורנפלד בליבריה.

קשרים אלו התחדקו עד כדי כך, שכאשר בחודש האחרון הפתח, מצא לו זמן לנסוע ללונדון לפגעי

המאורגן האמריקאי. האחים בלומפילד הביאו לבנק פיקדון של 30 מיליון דולר בקירוב, ירושת הגברת דיוויס למדינת ישראל, שנעשקה עליהם ועלידי הונג באום והלכה להשקעות בקרקעות איטליה (העולם הזה 1937). באמצעות נציג הפשע המאורגן בשווייץ, ג'ק פולמאן מלואון, הופך הבנק לצינור הברחות של כספי המאפיה.

סגנת התמוטטות שניה באה לאחר פיר-סומי השבועון לייף, שהשפר את הקשר בין טיבור ואיגון הפשע. מפקידים רבים ברחו מן הבנק, והוא ניצל רק הודות לעזרת ברני קורנפלד. שוב סחב רוזנבאום את הבנק, למשך כמה שנים, הודות לי-הפקדות נדיבות של חברות וגופים ישר-אליים.

הוא הפך בשנות ה-60 לבנק המרכזי של מישור-הביטחון ומישרד-האוצר. למי-רות שיש בשווייץ בנקים סולידיים יותר בבעלות יהודית.

שנות-שיא אלה הסתיימו כאשר נערכו חילופי-יגברי במישרדים השונים בישראל, ואישים חדשים עלו לשלטון. פנחס ספיר פרש ממישרד-האוצר. קשתי פרש מ-מישרד-הביטחון. סוכמי הריבית שהבנק שילם על הכספים שהוא גייס להשקעות באיטליה נפתחו, ואז באה הישועה בדמות הבנק המחוזי של הטרן שהשקיע 30 מיליון מרקים גרמניים וקנה 36% ממניות הבנק של רוזנבאום. אין הסבר לעיסקה זו, שכן לבנק גרמני זה יש שליש בבנק שווייצרי אחר, מכונד ביותר.

שוב בבנק של רוזנבאום וחברותיו, כיוון שבידי הבנק והחברות לא היה כלל הכסף להלוות לקבוצה הגרמנית. קיימת אפשרות סבירה כי הפי-סדי "החברה לישראל" הם הפסי-רים על הנייר בלבד, שכן הפסידה כספים שמעולם לא היו שלה. לא היו אלה כספי המשקיעים הגרמני-ניים שאבדו, כביכול, אלא כספים שרוזנבאום הילווה להם, ושחזרו אליו מיד.

זהו הסבר המושמע בשווייץ להפקדות התמוהות של צור אצל רוזנבאום. אגב, דרך גיוס הכספים ודאי שהיתה ידועה גם לברון רוטשילד וגם לבנו גיטר, והם אישרו אותה. למרות את שליטר-זו כמוה כהונאת שילטונות גרמניה, ולא היתה למעשה אלא תרגיל של העברת-כספים פיקטיבית כדי לרמות את שליטר-נות מס-ההכנסה הגרמניים. תקנות-המס ה-גרמניות מעניקות הקלות מס למשקיעים מסוג זה ברק אם יש בהשקעה יסוד של סיכון בארץ מתפתחת, וברור כי לא היה כל סיכון בהשקעה כזו. שהיתה העברה פיקטיבית מחשבון הקלחון בשווייץ ובי-ווארז, שאינו מדינות מתפתחות. כאשר הסכימו ראשי החברה לישראל לגיוס כספי החברה בדרך שהוצעה עלידי צור-רוזנבאום, פתחו את הדרך לכל מה שקורה כיום.

מדוע רוגז רוטשילד *

ב-12 לספטמבר הגיע רוזנבאום אר-צה לחתונה של בתו של הבנקאי יצחק ורדי, המתגורר דרך קבע בשווייץ. החתונה נערכה במלון רמת-אביב בתל-אביב, ובה נראו רוזנבאום וספיר מסתור-דיים שעה ארוכה בין שיחי גינת המלון. אותה עת גילה רוזנבאום לספיר את חומרת מצבו, וספיר פתח מיד בנפיונות-הצלה, ושיגר לבנקים הי-גרמניים את אנשיו, כולל מיכאל צור. כל זה בחשאי.

אולם הנסיונות נכשלו, קודם כל בגלל הגרמנים, שסירבו בעקשנות להשקיע כסף נוסף, הסכימו לכל היותר להישאר עם חלקם בבנק. ההכשלה העיקרית היתה מצד הברון אדמונד דה-רוטשילד, שאף סירב להיגשש עם ספיר בפריס.

ספיר עצמו סיפר כי הברון ריי-נו עליו מפני שהחזיר לו תרומה, שישלח הברון לישראל אחרי מלח-מת יובי-הכיפורים, כיוון שחצ'ק היה רק על כך 200 אלף דולר. לי-דבריו ספיר, שזח לו הברון אחרי-כך צ'ק אחר, בכך שני מיליון דו-לי.

ספיר גם טוען כי אדמונד אינו נציג אמיתי של מישפחת רוטשילד, וכי מעולם לא היה תורם גדול. באורח מופנן השתתפו בארוחת-ערב, שערך ספיר בפריס. בני-מישפחת רוטשילד האחרים השולטים בי-בנק, ובעיקר אלן וגיי. אדמונד החריים ארוחת-ערב זו.

הודעתו של הברון אדמונד כי אם תתנגד החברה לישראל להצעתו הוא יתפטר, עשתה את שלה. ונציגי ממשלת ישראל קיבלו את הכתיב של אדמונד: לא לעשות כל הסדר לפני גמר הבדיקה הי-פלילית של הפרשה. וזאת כיוון שהברון, שהוא יושב-ראש מועצת המנהלים של החברה, חרד לשמו הטוב. אחרי הכל, כי-יושבי-ראש הוא נושא באחריות למעשי החברה. הוא חתום על המאזן והתשקיף הכספי. בדיעבד, כאשר לא התנגד לכך, ונציגו מוקף לימון, חתם על העברות בנקאיות של כספי החברה לישראל לחבר-יות ואדוציות של רוזנבאום. רוזנבאום הגיע לפוג הדרך. נפיי-לתו תגרום לשורה ארוכה של מפיי-לות ונזילויים, כמו כדור-ישג. וזהו רק ההתחלה.

ADVISORY BOARD

Albert OSSWALD, Chairman	Wiesbaden
Nahum GOLDMANN	Paris
Denis DE ROUGEMONT	Geneva
Ronald W. BROWN	London
Prof. Pierre URI	Paris
Dr. Georges BRUNSCHVIG †	Berne

קישום המאזן

בדו"ח השנתי של הבנק של רוזנבאום לשנת 1973, מופיעים שמות חברי המועצה המייעצת: ראש ה-ממשלה המחוזית של הטרן, אלברט אוסוולד, ד"ר נחום גולדמן, פרופ' פיאר אורי, הכלכלן של הברון אדמונד דה-רוטשילד, ואחרים. ברשימת הנציגים בולט עמום מנור.

כז'נבה נפוצו שמועות שמישהו הפיק מכך הנאה אישית.

רוזנבאום הצליח לסחוב את העגלה לעוד שנה-שנתיים, אך החל ביולי השנה היה ברור לכל כי הגיע הקץ. בנקאים שמו לב לכך שרוזנבאום ביקש מהם לעתים תכופות יותר להפקיד סכומים לכמה ימים בחברות הוואדוציות השונות שלו. למשל, אחד הי-סטרות שקיבל נושא חותמות המעירות כי הועבר מתברו ואדוציות אחת לשניה, כדי ליצור רושם של פעילות בריאה.

עסקי אוויר *

באמצע בא הזמן הגדול עם מיכאל צור, ורוזנבאום נתן יד לצור ולראשי החברה לישראל להונות את ממשלת גר-מניה בגיוס כספים לחברה. שכן, הכספים אשר הקבוצה הגרמנית השקיעה בחברה לישראל יתנו לה ברובם כחלוואה מן הבנק של רוזנבאום, אותם כספים עצמם הושקעו לאחר מכן עלידי מיכאל צור

עזרת המאפיה *

בשנת 1963 עמד רוזנבאום לפני התמוטטות. ממשלת ליבריה הכריזה על דחיית תשלום חובות, כאשר חובה לי-רוזנבאום עלה על 10 מיליון דולר. רוז-באום, ניצל הודות לכניסת האחים בלומ-פילד לבנק, עימם באו גם כספי הפשע